

Justis- og
beredskapsdepartementet

Finansdepartementet

Strategi

Regjeringens strategi for bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen

Regjeringens strategi for bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen

Innhold

Forord.....	2
1 Innledning.....	3
2 En risikobasert og koordinert innsats.....	4
3 Forebygging.....	5
4 Tillit til det finansielle systemet.....	6
4.1 Rollen til de rapporteringspliktige.....	6
4.2 Samarbeid og tilsyn med de rapporteringspliktige	6
4.3 Tjenester som tilbys uten nødvendig konsesjon.....	7
5 Analyse og bruk av finansiell etterretning.....	7
6 Etterforskning og irttefØring av Økonomisk kriminalitet. Fratakelse av utbytte.....	8
6.1 Politiets og pÅtalemyndighetens innsats mot hvitvasking.....	8
6.2 Fratakelse av utbytte fra kriminelle	9
7 Terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseØdeleggelsesvÅpen.....	9
8 Internasjonalt samarbeid	10
9 OppfØlgning av strategien	11

Liste over forkortelser

EFE	Enheten for finansiell etterretning i ØKOKRIM
FATF	Financial Action Task Force
FIU	Financial Intelligence Unit
MØV	MasseØdeleggelsesvÅpen
PST	Politiets sikkerhetstjeneste

Forord

Dette er Regjeringens andre samlede strategi for bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen. Strategien utgjør en viktig del av regjeringens samlede innsats mot økonomisk kriminalitet, og bidrar til å utfylle regjeringens samlede innsats mot statlige og ikke-statlige trusselaktører.

Leseren vil oppdage at denne strategien gir generelle føringer fremfor detaljerte løsninger. Det forutsettes derfor at strategien følges opp med konkrete tiltak, koordinert av Kontaktforum for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering.

Hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen er kriminalitetstyper som ikke effektivt kan bekjempes i én sektor alene. Forebygging og bekjempelse av alle disse kriminalitetstypene må skje på tvers av, og i samarbeid mellom, ulike offentlige etater og mellom offentlig og privat sektor. Privat sektor, som for eksempel banker, advokater, spilltilbydere og eiendomsmeglere, spiller en viktig rolle i kampen mot denne kriminaliteten. Fordi hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen ofte er grenseoverskridende kriminalitet, kreves også godt internasjonalt samarbeid.

For effektivt å forebygge og bekjempe denne kriminaliteten er det dessuten viktig å være oppmerksom på at utbyttegenererende kriminalitet er mer enn det som typisk omtales som økonomisk kriminalitet. Eksempelvis er det nødvendig å se sammenhengene mellom hvitvasking og terrorfinansiering og andre globale kriminalitetsutfordringer, som narkotikahandel, menneskehandel, miljøkriminalitet og ulovlig handel med kunst- og kulturgjenstander.

Hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen støtter kriminalitet som bidrar til å undergrave demokrati og trygghet. Med denne strategien ønsker vi å skape grobunn for et sterkere og mer robust regime slik at kriminelle aktører ikke kan nyttiggjøre seg profitt fra kriminalitet. Vårt mål er at strategien underbygger en fortsatt felles innsats på tvers av alle relevante sektorer, og fører til en mer effektiv forebygging og bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen.

Monica Mæland
Justis- og beredskapsminister

Jan Tore Sanner
Finansminister

1 Innledning

Formålet med denne strategien er å styrke Norges forebygging og bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen (heretter omtalt som «MØV-finansiering»), og derigjennom motvirke at disse fenomenene kan true vår velferd, økonomi og sikkerhet. De ansvarlige myndigheter skal forebygge, avdekke, avverge og straffeforfølge kriminalitet innenfor disse områdene. Samtidig er de rapporteringspliktige i henhold til hvitvaskingsloven viktige bidragsyttere. Et slikt regime, på tvers av sektorer, er nødvendig for å sikre et trygt, stabilt og velfungerende samfunn.

Rammeverket for arbeidet mot hvitvasking og finansiering av terror og MØV følger av **internasjonale forpliktelser og standarder**. Den internasjonale utviklingen går raskt. Norge skal etterleve de internasjonale standardene for bekjempelse av hvitvasking, terrorfinansiering og MØV-finansiering som er fastsatt av det G20-tilnyttede organet Financial Action Task Force (FATF), samt EUs hvitvaskingsdirektiv¹ og FNs relevante konvensjoner og sikkerhetsrådsresolusjoner. Det er viktig at alle relevante endringer i internasjonalt regel- og normverk kartlegges, vurderes og implementeres på en riktig og passende måte.

Fellesnevneren for hvitvasking, terrorfinansiering og MØV-finansiering er **misbruk og utnyttning av lovlige finansielle mekanismer og verktøy** for å oppnå egen vinning og støtte kriminalitet som bidrar til å undergrave demokrati og trygghet. Disse lovbruddene må også ses i sammenheng med annen alvorlig kriminalitet. Eksempelvis har man internasjonalt sett at terror finansieres gjennom organisert kriminalitet. Korrupsjon er dessuten en faktor som kan bidra til å lette både gjennomføring av primærlovbrudd, hvitvasking av utbytte fra primærlovbrudd samt finansiering av terror og MØV.

Økonomisk kriminalitet er et alvorlig samfunnsproblem. I tillegg til å være en trussel mot et velfungerende næringsliv kan det i sin ytterste konsekvens true de grunnleggende verdier velferdsstaten er bygget på. Ved å **hvitvaske** utbytte utnytter kriminelle også det finansielle systemet for å tilsløre opphavet til utbyttet, og sikre utbyttets integrering i den lovlige økonomien.

Terrorvirksomhet er en særlig alvorlig kriminalitetstype, som i vesentlig grad også er avhengig av **finansiering** og støtte fra sympatisører og bakmenn. Det er derfor avgjørende å adressere finansieringen for å forebygge og bekjempe denne kriminaliteten mest mulig effektivt.

Finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen motvirkes blant annet av implementering av internasjonale sanksjoner og restriktive tiltak, for å hindre at slike særlig skadelige våpen utvikles i strid med internasjonal rett.

Strategien er i all hovedsak avgrenset til den finansielle siden knyttet til hvitvasking, terrorfinansiering og MØV-finansiering. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på

¹ I den grad disse er inntatt i EØS-avtalen

sammenhengen med bekjempelsen av utbyttegenererende kriminalitet, terrorvirksomhet og spredning av MØV.

Ansvaret for arbeidet mot hvitvasking, terrorfinansiering og MØV-finansiering i Norge er delt mellom flere departementer i henhold til deres lovgivnings- og etatsansvar. Forebygging av kriminalitet skjer i flere sektorer. Det er derfor nødvendig med et nært samarbeid mellom de relevante departementer og berørte aktører i offentlig og privat sektor.

2 En risikobasert og koordinert innsats

Arbeidet mot hvitvasking, terror- og MØV-finansiering skal være **risiko- og kunnskapsbasert** og skal **koordineres** mellom aktørene slik at den samlede innsatsen blir mest mulig effektiv. Et effektivt nasjonalt regime for forebygging og bekjempelse av hvitvasking og finansiering av terror og MØV fordrer at man identifiserer, evaluerer og forstår de risikoer Norge er utsatt for på disse områdene. For hvitvaskings del inkluderer dette nødvendig kunnskap om profittgenererende kriminalitet. Videre må den samlede nasjonale innsatsen for å forebygge og bekjempe disse fenomenene koordineres. Tiltakene som settes inn, skal bygge på funn og vurderinger som gjøres i den **Nasjonale Risikovurderingen for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering (NRA)**, andre relevante trussel- og risikovurderinger, samt anbefalinger fra internasjonale evalueringer.

Både **trusler og trender** innen hvitvasking, terrorfinansiering og MØV-finansiering er preget av en **hurtig og dynamisk utvikling**, samt en **høy grad av kompleksitet**. Det samme gjelder **de internasjonale reglene og standardene** som utvikles for å møte disse fenomenene. For å møte det skiftende risikobildet, er det nødvendig å tenke helhetlig ved implementeringen av internasjonale regler og normer, i samsvar med en risikobasert tilnærming.

Det førende dokumentet er NRA, som utgis annethvert år. Supplert av trussel- og risikovurderinger fra Politiets sikkerhetstjeneste (PST), politiet og relevante tilsyns- og kontrollmyndigheter, skal NRA gi en analyse av trusler, sårbarheter og risikoer forbundet med utbytte fra kriminalitet, hvitvasking av utbyttet samt finansiering av og støtte til terroraktivitet. Oppmerksomheten må særlig rettes mot sårbarheter og trusler som muliggjør kriminaliteten. I tillegg må man være oppmerksom på hvordan ny teknologi og nye tjenester, eksempelvis nye typer betalingstjenester som tilbys digitalt og elektroniske betalingsmidler, som virtuell valuta, kan utgjøre nye sårbarheter.

NRA skal være basert på ekspertise og bidrag fra de berørte etatene, og vurdere både kvalitative og kvantitative data og indikatorer, for å sikre et velinformert og grundig produkt. Politiet (politidistrikt og særorgan) har et særlig ansvar for å bidra med kriminalitetsanalyse basert på egne ansvarsområder og ekspertise. Tilsynsmyndighetene har et særlig ansvar for å bidra med erfaringer fra regelverksetterlevelsen samt analyser av de rapporteringspliktiges risikovurderinger. Også andre kontrollmyndigheter kan ha relevant informasjon og erfaringsgrunnlag for å bidra i arbeidet med NRA. Det er ønskelig at representanter fra privat sektor gir bidrag til arbeidet. NRA skal vurdere relevante internasjonale kilder.

Relevante myndigheter skal også utarbeide egne vurderinger av trusler og risikoer under eget ansvarsområde, både for å kunne sette inn sine ressurser der risikoene er størst, men også for å bidra til å komplementere det nasjonale risikobildet som beskrevet over om NRA.

Trussel- og risikovurderingene, særlig NRA, er viktige verktøy og skal være utgangspunktet for å etablere en **felles risikoforståelse** og danne grunnlaget for kunnskapsbaserte risiko-reducerende **tiltak** både på nasjonalt nivå og etatsnivå, herunder forebyggende tiltak. En felles forståelse av risikoene og en samlet innsats mot disse vil gi den mest effektive virkningen.

For å oppnå en koordinert innsats og felles prioriteringer er et godt og forpliktende samarbeid nødvendig. **Privat sektor** har også en sentral rolle å spille, bl.a. som rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. Det er særlig viktig å dele informasjon og koordinere innsatsen både på strategisk og operativt nivå mot aktører og sektorer som utgjør en høy risiko, herunder avdekke finansielle nettverk.

Det er en kompleks prosess med mange involverte aktører fra et mistenkelig forhold avdekkes av en rapporteringspliktig til forholdet eventuelt ender i en strafferettslig domfellelse. Det er derfor sentralt at alle trekker i samme retning. Dette krever:

1. Et effektivt tilsyn som oppfordrer til god etterlevelse hos de rapporteringspliktige,
2. tilfredsstillende operativ og strategisk analyse av de mistenkelige forholdene som rapporteres til Enheten for finansiell etterretning (EFE) i ØKOKRIM,
3. at politiet anvender EFEs analyser i etterforskning og irettføring av straffbare forhold og
4. god samhandling mellom de involverte gjennom hele prosessen.

Både EUs hvitvaskingsdirektiv og FATF stiller krav om at statene har en nasjonal enhet for finansiell etterretning (Financial Intelligence Unit - FIU) som skal være operativt uavhengig og autonom. FIU-en er en sentral aktør i det nasjonale regimet for forebygging og bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering. EFE er Norges FIU.

Regjeringens **Kontaktforum for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering** har et særlig ansvar for å sikre en koordinert innsats, i samsvar med sitt mandat.

3 Forebygging

I tillegg til tradisjonell bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering i straffesakssporet, er det viktig at **private og offentlige aktører** innretter sin innsats mot **systematisk forebyggende arbeid** på området. Forebygging handler om å være i forkant. Dette kan redusere behovet for senere tiltak og vil i all hovedsak være mindre ressurskrevende enn å iverksette reaktive tiltak. Dersom en uønsket hendelse har inntruffet, må innsatsen bidra til å begrense konsekvensene, samt at erfaringene må brukes for å hindre at tilsvarende hendelser skjer igjen. I innsatsen mot hvitvasking og finansiering av terror og MØV må målet være å iverksette forebyggende tiltak så tidlig som mulig. En målrettet og koordinert forebyggende

innsats skal bidra til å **reducere handlingsrommet til kriminelle aktører**. Politiet skal ved bruk av opparbeidet kunnskap bidra til at andre offentlige instanser og private kan prioritere kunnskapsbaserte forebyggende tiltak rettet mot aktører som er posisjonert for medvirkning eller annen tilrettelegging for hvitvasking av utbytte. Kontinuerlig oppdatering og implementering av regelverk og standarder, samt innsats for å sikre etterlevelse av regelverk som gjør det vanskelig å gjennomføre kriminelle handlinger er sentralt i den forebyggende innsatsen.

Et konkret forebyggingstiltak er hvitvaskingslovens regler om avvisning av kunder og avvikling av kundeforhold der tilstrekkelige kundetiltak ikke kan gjennomføres. Det bidrar til at kriminelle avskjæres fra å få tilgang til, og dermed kunne misbruke, de rapporteringspliktiges tjenester.

4 Tillit til det finansielle systemet

I en stadig mer globalisert verden der penger kan flyttes enklere og raskere enn noen gang, er det av sentral betydning at nasjonale regler for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering beskytter næringslivet mot misbruk fra kriminelle aktører. Dette skaper tillit til aktørene i det finansielle systemet, slik som banker og verdipapirforetak.

4.1 Rollen til de rapporteringspliktige

Rapporteringspliktige er de aktørene i privat sektor som er underlagt hvitvaskingsloven, og dermed bl.a. har plikt til å rapportere om såkalte mistenkelige transaksjoner. De rapporteringspliktige er **det økonomiske systemets førstelinje** for å forebygge, avdekke og avverge hvitvasking og terror- og MØV-finansiering (jf. også pkt. 3 om forebygging). En effektiv og virkningsfull etterlevelse av plikter og regelverk er avgjørende for å sikre at Norge ikke blir et attraktivt land for kriminelle, og for å bidra til at kriminelle straffeforfølges og utbytte fratras.

De rapporteringspliktige må gjennomføre gode risikovurderinger av egen virksomhet og sikre at identifiserte risikoer følges opp i form av rutiner og tiltak tilpasset virksomhetens kunder, kundegrupper, produkter, tjenester og geografiske forhold. Andre sentrale krav for de rapporteringspliktige omfatter blant annet å implementere gode organisatoriske strukturer og internkontroll, undersøke mistenkelige forhold og rapportere disse til EFE for videre analyse.

4.2 Samarbeid og tilsyn med de rapporteringspliktige

Norske myndigheter vil legge til rette for en god etterlevelse hos de rapporteringspliktige gjennom samarbeid, herunder om identifisering av risikoer og trender, samt ved å følge opp mistenkelige forhold som avdekkes. De rapporteringspliktige anvender store ressurser på å etterleve hvitvaskingsregelverket, og de har berettigede forventninger om at mistanker om hvitvasking og terrorfinansiering som avdekkes, blir fulgt opp på en god måte. Gjennom samarbeid og deling av informasjon kan myndighetene og de rapporteringspliktige bidra til å gjøre hverandre gode og sikre en samlet og effektiv innsats.

For å sikre en god etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, er det også nødvendig med et **robust og effektivt tilsynsregime**. Tilsynsmyndighetene etter hvitvaskingsregelverket må ha gode risikoklassifiseringsverktøy og gjennomføre risikovurderinger for å sette inn ressursene mot de rapporteringspliktige som vurderes å representere de største risikoene, i samsvar med en risikobasert tilnærming, jf. punkt 2. Gjennom kjennskap til trusler, trender og de rapporteringspliktiges virksomheter og sårbarheter, vil tilsynsmyndighetene kunne avdekke utilfredsstillende etterlevelse hos de rapporteringspliktige og følge opp disse med egnede forvaltningstiltak og sanksjoner. Tilsynsmyndighetene må samarbeide både seg imellom og med EFE og politiet for å identifisere og følge opp de rapporteringspliktige som ikke overholder sine plikter etter loven. Mellom tilsynsmyndighetene og politiet er det særlig viktig å koordinere hvordan alvorlige overtredelser skal møtes på riktig måte for å gi størst mulig effekt og den mest effektive ressursutnyttelsen.

Ny teknologi kan medføre nye trusler og sårbarheter. Dette gjelder både når nye produkter og tjenester tilbys av rapporteringspliktige og når det kan komme til nye aktører som ikke er underlagt hvitvaskingsregelverket. Det er viktig at myndighetene har tilstrekkelig kompetanse til å identifisere disse truslene og mulige sårbarhetene. De må jevnlig vurdere om det kommer nye aktører som bør underlegges hvitvaskingsregelverket for å forebygge at uregulerte sektorer blir attraktive for kriminelle i deres hvitvaskings- og terrorfinansieringsvirksomhet.

4.3 Tjenester som tilbys uten nødvendig konsesjon

Tilsynsmyndighetene, politiet og andre relevante etater skal **samarbeide om å identifisere, avdekke og stanse virksomheter uten nødvendige konsesjoner**. Dette er av stor betydning for å forebygge og bekjempe både hvitvasking og finansiering av terror og MØV. Foretak og enkeltpersoner som driver uten nødvendige tillatelser unndrar seg myndighetenes kontroll, og det er liten grunn til å tro at de vil følge regelverket. Slike foretak og enkeltpersoner utgjør en særlig trussel; enten som medvirker, eller for å bli misbrukt, til alvorlig kriminalitet. Ulovlig betalingsforetak er identifisert som en særlig risiko for hvitvasking og terrorfinansiering, spesielt ved grensekryssende betalinger. Identifisering og en forvaltningsmessig eller strafferettslig oppfølging av disse skal prioriteres. Ulovlig virksomhet kan også bidra til konkurransevridning og ulemper for de lovlige aktørene.

5 Analyse og bruk av finansiell etterretning

Bruk av finansiell etterretning er en viktig forutsetning for forebygging og etterforskning av kriminalitet knyttet til terrorfinansiering og hvitvasking, relaterte primærlovbrudd og inndragning. Dette omfatter EFEs mottak og analyse av rapporter om mistenkelige transaksjoner og annen relevant informasjon, samt politiets og andre relevante etaters bruk av informasjonen som mottas fra EFE.

Privat sektor bruker store ressurser på identifisere og rapportere om mistenkelige forhold, og det er viktig at denne informasjonen anvendes i en utstrekning, og på en måte, som er egnet til å oppklare kriminalitet og bidra til at kriminalitet ikke lønner seg. EFE skal analysere

data- og informasjonsgrunnlag, herunder rapporter om mistenkelige forhold, og videreutvikle informasjonen til analyser som er egnet til å iverksette undersøkelser og åpne etterforskning. Informasjon kan også benyttes som kunnskapsgrunnlag for å foreta prioriteringer av forebyggende og bekjempende tiltak.

Politiet må ha **tilstrekkelig kompetanse om finansiell etterforskning** til å kunne nyttiggjøre seg finansiell etterretning fra EFE. Finansiell etterretning utgjør et sentralt ledd i politiets prioriteringer og målretting av innsatsen innenfor alle virksomhetsområder innrettet mot å bekjempe kriminalitet.

EFE har hjemmel til å dele informasjon med Skatteetaten og Tolletaten. Finansiell etterretning kan være utgangspunktet for etatenes kontrollarbeid eller inngå i allerede pågående saker. EFEs arbeid kan dermed nyttiggjøres av flere relevante etater som spiller en rolle i innsatsen mot økonomisk kriminalitet.

Gode strategiske analyser basert på finansiell etterretning er nødvendig for å bidra til en fullstendig NRA, jf. punkt 2 om risikobasert tilnærming. Strategisk analyse er også et viktig grunnlag for både politiet og kontrolletatene i deres risikobaserte arbeid. De strategiske analysene skal bidra til å belyse kriminalitetstrender og trusler forbundet med hvitvasking og terrorfinansiering.

6 Etterforskning og iretteføring av økonomisk kriminalitet. Fratakelse av utbytte

6.1 Politiets og påtalemyndighetens innsats mot hvitvasking

For å oppnå overordnede kriminalpolitiske mål er det nødvendig å ha en slagkraftig innsats mot all økonomisk kriminalitet. Svært mye av kriminaliteten i Norge er motivert av profitt, og alvorlig profittmotivert kriminalitet etterfølges ofte av hvitvaskingshandlinger for å sikre utbyttet. En effektiv innsats mot den økonomiske kriminaliteten krever at **hvitvaskingen blir gjenstand for en målrettet oppfølging fra politi og påtalemyndighet**. En effektiv innsats mot hvitvasking skal gjøre det vanskelig for kriminelle å kunne bruke utbyttet fra kriminalitet, og dermed gjøre det mindre attraktivt å begå det utbyttegenererende primærlovbruddet.

Det er av stor individual- og allmennpreventiv betydning at alvorlig profittmotivert kriminalitet etterforskes, og at etterforskningen ikke kun innrettes mot å finne bevis mot gjerningspersoner mistenkt for et primærlovbrudd, men også bakmenn, tilretteleggere og involverte tredjeparter. Dette krever blant annet at etterforskningen kartlegger og avdekker nettverk, kompliserte eierskapsstrukturer og internasjonale forgreninger. I slike kartlegginger er det naturlig å søke informasjon fra involverte rapporteringspliktige og det nye registeret over reelle rettighetshavere (når det er etablert).

Den grove profittmotiverte kriminaliteten er preget av tilpasningsdyktige kriminelle, som anvender stadig nye metoder og hjelpemidler. Dette stiller store krav til politiets kompetanse til å utvikle ny kunnskap. For effektivt å kunne etterforske og iretteføre

profittmotivert kriminalitet må etterforskerne og påtalemyndigheten ha kompetanse i **pengesporsetterforskning** og være i stand til å avdekke kjente modus for hvitvasking av utbytte.

6.2 Fratakelse av utbytte fra kriminelle

Det er et sentralt kriminalpolitisk mål at **kriminalitet ikke skal lønne seg**. Kriminelle må derfor fratas utbyttet av kriminaliteten. Dette kan gjøres på flere måter, men strafferettslig er de grunnleggende forutsetningene for dette et effektivt system for heftelse, beslag og inndragning, samt å fremme erstatningskrav i straffesaker der dette er hensiktsmessig.

Det er et mål at utbytte fra kriminalitet skal fratas ved at midlene sikres ved utførsel fra Norge, for eksempel ved smugling av kontanter eller utdeklarerer av midler som kan ha kriminelt opphav, eller ved å sikre midler der en transaksjon er stanset av EFE med hjemmel i hvitvaskingsloven.

For å sikre et effektivt system for fratakelse av utbytte og for øvrig kunne gjøre riktige prioriteringer, er det viktig med et godt kunnskapsgrunnlag, herunder relevant statistikk.

7 Terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen

Terroraktivitet er en særlig alvorlig form for kriminalitet, idet den truer borgernes grunnleggende trygghet og frihet. Det er derfor av stor betydning med tiltak som rammer både potensielle terrorister og deres støttespillere og aktive sympatisører. Klarer man å **forebygge og forhindre tilførselen av midler** til terroraktivitet, kan man også hindre terrorangrep.

Norges arbeid mot terror og terrorfinansiering **følger trusselbildet**, slik det til enhver tid vurderes av PST. Trusselbildet er hele tiden omskiftelig. Uforutsigbarhet og usikkerhet knyttet til potensielle enkelthendelser og mer langsiktige negative utviklingstrekk i Vesten gjør at vi kan erfare raske endringer.

Internett er en viktig arena for spredning av terroroppfordrende propaganda; gjennom digitale nettverk får soloaktører en sosial kontekst å operere innenfor. Dette kan bidra til radikaliserer og terrorplanlegging, noe som også påvirker behovet for finansiering.

Med dagens digitale løsninger og globale samhandling over internett er det viktig og utfordrende å holde oversikt og kontroll over selskaper som tilbyr finansielle tjenester i Norge. Ulike nyere betalingstjenester etterlater seg elektroniske spor som det kreves kunnskap og analyseverktøy for å avdekke. I tiden framover blir økt kompetanse og evnen til å identifisere og følge denne typen finansielle transaksjoner viktige satsningsområder for politi og kontrolltater. Tilbydere som opererer i dette segmentet må følges tett, både på kontroll- og veiledningssiden.

Innsamling av penger vil alltid representere en risiko for terrorfinansiering, enten dette skjer gjennom frivillige organisasjoner eller i privat regi. Folkeopplysning og et skjerpet offentlig fokus og kontrollregime mot de organisasjoner som det knyttes mest risiko til bør utvikles.

Statlige og ikke-statlige aktører skal ikke tilegne seg materiale, teknologi eller kunnskap om MØV. I Norge er det dette, og ikke selve finansieringen, som utgjør en særlig trussel. Vi må som deltaker i det internasjonale samfunnet gjennomfører sanksjoner vedtatt av FNs sikkerhetsråd, for å sikre det globale, finansielle systemet som helhet.

Transaksjoner og oppgjør for varer og kunnskap er ofte godt fordekt. Det er behov for mer **kunnskap om fordekte transaksjoner** både hos kontrolltater, eksempelvis skatt og toll, og politi og finansnæringen. PST skal med sin kunnskap bistå med den samlede situasjonsforståelsen og kompetanseheving.

Et bredt spekter av virksomheter innen industri og forskning er utsatt for forsøk på ulovlige anskaffelser av materiale, teknologi eller kunnskap om MØV. Dermed kan både virksomheten selv, deres bankforbindelser, andre finansinstitusjoner og myndighetene i mange tilfeller avdekke forsøk på eller gjennomføring av ulovlige anskaffelser. Dette krever oppmerksomhet på og kunnskap om relevante indikatorer.

Kontinuerlig innsats for å kartlegge anskaffelsesaktører er avgjørende for å kunne hindre deres virksomhet og sikre at norske virksomheter og finansielle institusjoner ikke blir utnyttet til finansiering av MØV.

Norge er folkerettslig forpliktet til å gjennomføre **sanksjoner vedtatt av FNs sikkerhetsråd** og har i stor grad sluttet opp om **restriktive tiltak vedtatt av EU**. Formålet med slike sanksjoner er blant annet å forhindre at sanksjonerte personer og enheter får tilgang til ressurser som kan benyttes til terrorisme eller finansiering av MØV. Det er viktig at både privat sektor og myndighetene gjennomfører tiltak for å sikre at sanksjonsregelverket etterleves slik at sanksjonerte aktører ikke mottar midler fra eller via Norge.

Informasjon til og dialog med både private og offentlige virksomheter og forskningsinstitusjoner er av stor betydning for å redusere den beskrevne trusselen.

8 Internasjonalt samarbeid

Hvitvasking og finansiering av terror og MØV er ofte **grensekryssende kriminalitet**, og effektiv bekjempelse krever **samarbeid med andre lands myndigheter**. Formålet med dette samarbeidet skal være å motta og levere informasjon, finansiell etterretning og bevis m.m. som kan benyttes i bekjempelse av kriminalitet, herunder til å frata de kriminelle utbyttet. Samarbeidet skal også bidra til å koordinere en felles innsats.

Det er i Norges interesse å bidra til en global innsats der alle land skal ha systemer for å avdekke kriminalitet og bidra til nødvendig internasjonalt samarbeid for å ramme de kriminelle. Forskjellige land har ulike sårbarheter for at det genereres store mengder utbytte, eller at det er for enkelt å skjule utbytte fra kriminaliteten. Det er viktig å ha en

særlig årvåkenhet for pengestrømmene fra land der det skjer vesentlig utbyttegenererende kriminalitet, og/eller hvor avdekkingsrisikoen er lav, for eksempel som følge av korrupsjon. Å skjule penger i såkalte «skatteparadis» kan være et egnet virkemiddel for blant annet å unndra seg restriksjoner. Det er derfor sentralt å jobbe for at skatteparadis i stadig mindre grad kan tjene som skjulested for utbytte av straffbare handlinger og for terroristers midler.

9 Oppfølging av strategien

Oppfølgingen av strategien skal koordineres av Kontaktforum for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering, i samsvar med Kontaktforums mandat. Oppfølgingen av arbeidet med nødvendige tiltak følges opp i den ordinære styringsdialogen mellom ansvarlige departementer og etater.

Utarbeidelse og gjennomføring av tiltak som følge av strategien skal skje innenfor eksisterende budsjettammer.